

Nauka gry na gitarze dla dzieci

Gamy i skale

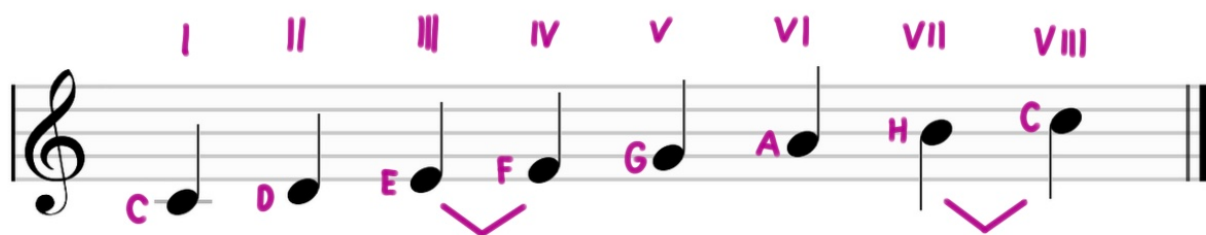
Granie skal to doskonałe ćwiczenie. Instrumentaliści i wokaliści na właściwie każdym poziomie spędzają sporo czasu na ich graniu. Przybliżymy sobie dzisiaj czym właściwie są, jak je budować, a także do czego można je wykorzystać.

W czasie naszej muzycznej przygody spotkamy się z pojęciami takimi jak „skala” czy właśnie „gama”. Dowiedzmy się jaka jest nimi różnica! Zagłębiamy się coraz bardziej w teorię muzyki, jeśli jeszcze nie znasz wpisów o [Interwałach](#) oraz [Notacji muzycznej](#), teraz jest najlepszy czas aby je przeczytać!

Budowa

Skala to szereg dźwięków ułożonych według konkretnej reguły. Rodzajów skal jest bardzo wiele. Tym razem skupimy się na kilku podstawowych z którymi poniekąd już mieliśmy styczność.

Skala Durowa - ma wesołe brzmienie. Skalą durową jest chociażby gama C-dur którą poznaliśmy przy okazji nauki [dźwięków na gryfie](#).

C-dur jest gamą która nie zawiera żadnych krzyżyków oraz bemoli. Składa się z siedmiu różnych stopni. Stopień VIII jest powtórzeniem I. Naturalnie występują w niej półtony między stopniami III i IV, oraz VII oraz VIII. Gdy spojrzymy na klawiaturę pianina, to właśnie w tych miejscach znajdują się dwa białe klawisze obok siebie. Gdyby rozpisać ten schemat w liczbie kolejnych półtonów między stopniami, prezentowałby on się w ten sposób: **2, 2, 1, 2, 2, 2, 1**. Inna nazwa na taki właśnie układ to **Skala Jońska**.

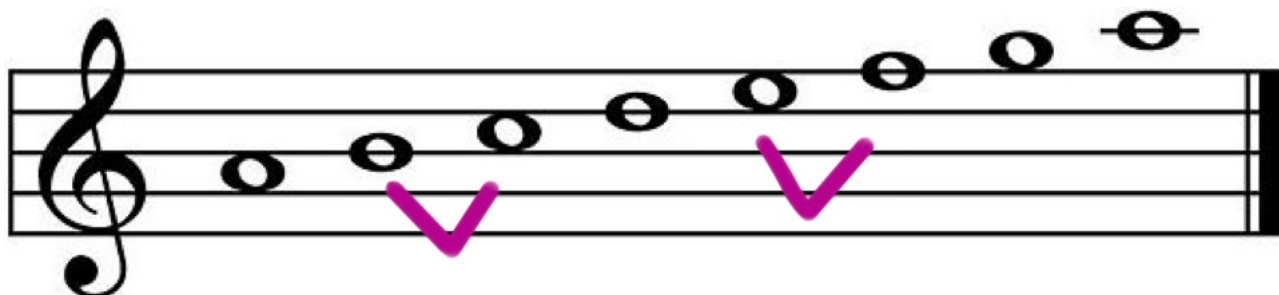

Jeśli spojrzymy na gamę G-dur, znajdziemy w niej jeden krzyżyk. Aby zachować wspomniany schemat półtonów, musieliśmy podnieść dźwięk **F**. Dzięki temu między VI a VII stopniem znowu mamy cały ton (E-Fis), a między VII i VIII stworzył nam się półton (Fis-G). W ten sposób możemy tworzyć gamy durowe od dowolnego dźwięku. Spróbuj samodzielnie zbudować gamę D-dur!

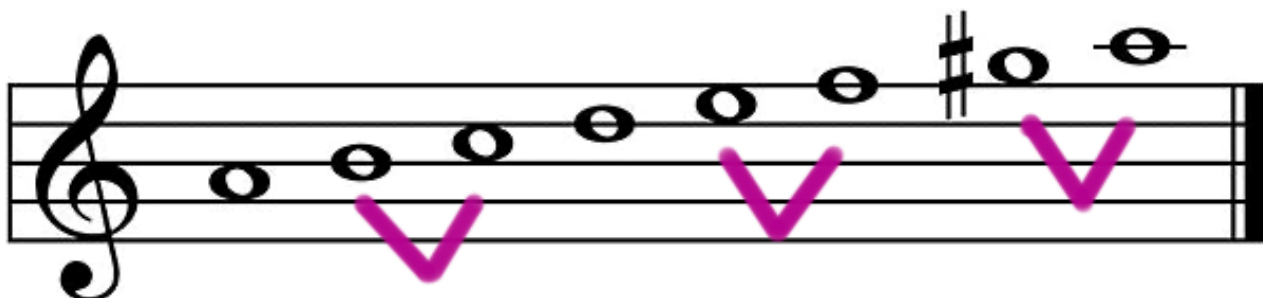
Ile krzyżyków będzie miała dana gama możemy łatwo policzyć za pomocą tak zwanego **Koła Kwintowego**. Dokładnie przeanalizujemy je innym razem, ale w dużym skrócie polega ono na liczeniu dźwięków co Kwintę (**Interwały**). Zaczynamy od dźwięku C. Dodając Kwintę otrzymamy G - jeden krzyżyk. Dokładnie tak jak wyszło nam na powyższym przykładzie. Licząc kolejną kwintę, tym razem od G, otrzymujemy dźwięk D. Gama D-dur zawiera dwa krzyżyki. Licząc dalej, A-dur - trzy krzyżyki. W ten sposób bardzo szybko możemy sprawdzić czy zbudowana przez nas gama posiada prawidłową ilość znaków.

Skale Molowe - skale molowe brzmią smutno. Wyróżniamy kilka odmian:

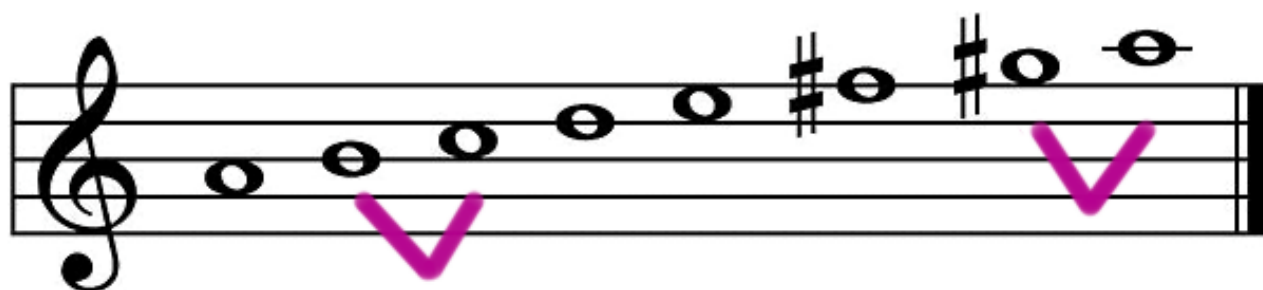
- Eolska - naturalną skalą molową jest A-moll. Skala eolska posiada półtony między II i III stopniem oraz V i VI.

- Harmoniczna - posiada bardzo charakterystyczne brzmienie przez co łatwo ją rozpoznać. Półtony występują między stopniami II-III, V-VI, a także VII i VIII.

- Dorycka - w skali doryckiej półtony zawarte są między stopniem II i III oraz VII i VIII. W uproszczeniu, jest jak skala eolska, tylko z podwyższonymi stopniami VI i VII.

- Melodyczna - jest to połączenie dwóch wcześniejszych skal. W kierunku wznoszącym jest jak dorycką, a w opadającym - eolska.

W ramach dodatkowego zadania możesz postarać się stworzyć kilka dowolnych gam molowych. Następnie daj je swojemu nauczycielowi gitary do sprawdzenia i wspólnie je zagrajcie!

Poznaliśmy właśnie budowę skal durowych (znanych też jako skale majorowe) oraz molowych (minorowych). Każda z nich różni się brzmieniem, a próby rozpoznawania ich to doskonały trening dla słuchu!

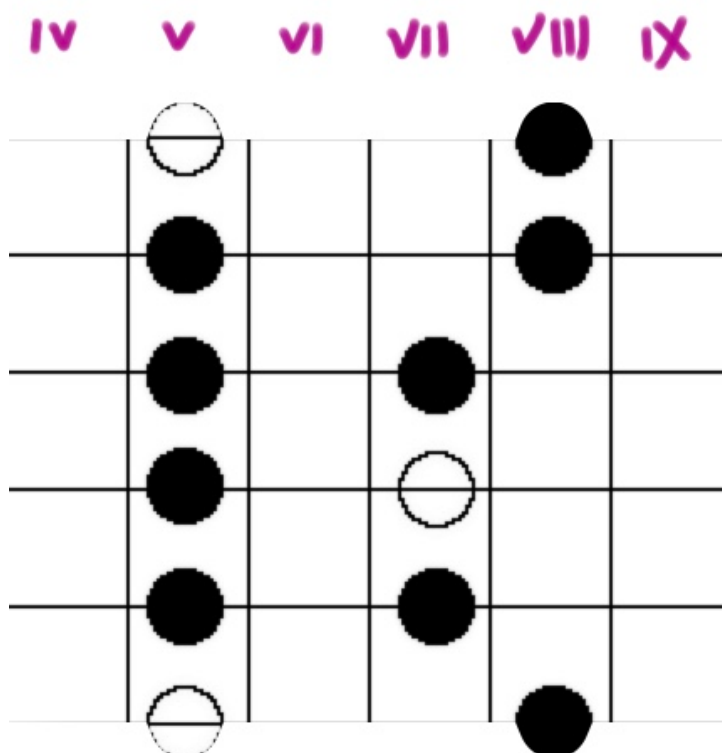
Zastosowanie

Dzięki znajomości skal w przyszłości będziemy mogli w łatwy sposób tworzyć własne piosenki! Na każdym stopniu gamy można **zbudować akord**, a zagranie ich w odpowiedniej kolejności stworzy szkielet pod prawdziwy utwór! Jeśli więc chcemy pisać swoje piosenki, warto poświęcić też trochę czasu teorii muzyki!

Pentatonika

Mówiąc o skalach nie sposób nie wspomnieć o pentatonice, szczególnie w kontekście gitary. Ta pięciostopniowa skala jest powszechnie wykorzystywana w całej masie utworów muzyki rozrywkowej!

Jej schemat wygląda w następujący sposób:

Pentatonikę można grać w różnych miejscach na gryfie. Dzisiaj zajmiemy się tylko jedną z pozycji pentatoniki a-moll.

Na powyższym rysunku zaznaczono w których miejscach będziemy przyciskać palcem. Ważne są palce których będziemy używać. W tym wypadku palec wskazujący lewej ręki będzie grał tylko to co jest na progu piątym na każdej strunie, palec serdeczny będzie przyciskał na progu siódmym, natomiast mały palec na progu ósmym. Teraz gramy po kolei dźwięki na każdej strunie, zaczynając od najgrubszej. Zagraj parę razy pentatonikę w górę oraz w dół! Gdy już zapamiętasz schemat, postaraj się lekko przyspieszyć. Możesz spróbować także ułożyć swoje własne zagrywki wykorzystując dźwięki pentatoniki! Nadaje się ona świetnie do improwizowania. Wymyśl kilka ciekawych melodii i zaprezentuj je całej grupie!

Poznaliśmy rodzaje oraz budowę wyborach skal muzycznych, w tym durowej, molowych, a także pentatoniki. Na początku przygody z muzyką niekoniecznie musimy zapamiętywać budowę każdej skali, wystarczy nam wiedza że gamy durowe brzmią wesoło, a molowe smutno! Rozpoznawanie ich z pewnością przećwiczysz z Wami nauczyciel na pozalekcyjnych zajęciach z gitary. W końcu oprócz ćwiczenia palców na gitarze, równie ważne jest kształcenie słuchu!